

N:o 116.

Af Herr **Hans Andersson**: *Om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t angående förslag till inrättande af en pensionsanstalt för vid småskolor och mindre folkskolor anställda lärare och lärarinnor.*

Utaf alla de personer, som tjenstgöra vid någon af staten understödd institution, äro onekligen lärarinnor och lärare vid våra småskolor de, som äro minst tillgodosedda.

Arbetet i småskolan, som afser att bibringa barnet de första grunderna till kunskapers inhemtande, kan väl ej anses vara (mycket) mindre mödosamt och tröttande än arbetet med undervisningen i folkskolan. Lönebeloppet för lärarinna eller lärare vid småskola är dock betydligt lägre än vid folkskolan, utgörande på landsbygden i medeltal ungefär 250 kronor för hvarje år.

Någon klagan öfver lönens otillräcklighet under tjenstetiden får man dock ytterst sällan höra, troligen emedan dessa personer i de allra flesta fall från sin barndom äro vana vid ett ytterst enkelt och sparsamt lefnadssätt. Hvad man dock ganska ofta får höra, är ett vemodigt och beaktansvärdt beklagande att de af sin lilla lön ej kunnat hopspara något till sitt framtida uppehälle, då de en gång antingen på grund af sjukdom eller ålderdom nödgas lemna skolans tjenst.

Jag föreställer mig, att det måste kännas ganska hårdt för såväl de föräldrar, hvars barn af dessa lärarinnor eller lärare erhållit den första ledningen vid inhemtande af såväl kunskaper och bildning, som jemväl för lärjungarne, att se dessa i de allra flesta fall afhållna lärarinnor eller lärare nödsakade att anlita fattigvården om understöd, hvilken i många fall kanske ofta af ren nödvändighet måste blifva alltför njuigg. Lärarinnornas och lärarnes antal vid våra småskolor och mindre folk-

skolor utgjorde under år 1884 6,124, deraf 5,384 lärarinnor och 776 lärare. Om af dessas lön, beräknad till 250 kronor, årligen inbetaltes till exempel 3 procent, skulle häraf inflyta en summa af 46,030 kronor årligen, hvilka medel antagligen kunna förvaltas af direktionen för folkskolelärarnes pensionsinrättning.

I betraktande af, att lärarekrafterna vid våra småskolor och mindre folkskolor utgöras af mer än 87 procent lärarinnor, hvilka till en stor del lemna skolan redan, innan de kunna anses vara berättigade till erhållande af pension, skulle denna fond efter några få års förvaltning och med något understöd af staten vara i stånd att till dem, som uppnått den ålder samt tjänstgjort som lärarinna eller lärare vid småskola eller mindre folkskola det antal tjänsteår, som kan blifva bestämdt för erhållande af pension, utbetala minst 50 procent af den lön, för hvilken afgift blifvit erlagd.

Härigenom vunnas äfven den fördelen, att de lärarinnor eller lärare, som med verkligt intresse och nit arbeta i och för skolan, kunna härmed fortfara i stället för att nu mången gång nödgas lemna denna sin verksamhet för att på annat sätt söka erhålla sitt uppehälle för framtiden.

Då emellertid en fullständig utredning af denna fråga är alldeles nödvändig för en nöjaktig lösning af densamma, så vågar jag, på grund af hvad här ofvan blifvit blott antydningssvis anfördt, härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse an hålla, det täcktes Kongl. Maj:t efter föregången behö- rig utredning för en kommande Riksdag framlägga förslag till inrättande af en pesionsanstalt för lärare och lärarinnor vid våra småskolor och mindre folk- skolor, på de grunder, som för sakens ändamålsenliga ordnande kunna anses rättvisa och lämpliga.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 28 Januari 1886.

Hans Andersson.

I motionens syfte instämma:

Johan Nydahl.

A. J. Lyth.

Emil Hammarlund.

*J. Andersson,
Lysvik.*